Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Stijn van Cleef
s.van.cleef@nijmegen.nl
T 024 – 329 27 93

Ons kenmerk
D220781603

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 11 oktober 2022
Onderwerp Externe bezwaarcommissie

Geachte leden van de raad,

Op 20 oktober 2021 heeft uw raad een amendement aangenomen met de titel “De commissie bezwaarschriften: onafhankelijk en openbaar”. Met dit amendement heeft uw raad uitgesproken dat in de bezwaarprocedure gebruik gemaakt moet worden van een externe bezwaarcommissie, zonder daarbij afbreuk te doen aan de informele afhandeling van bezwaarschriften waar dit mogelijk is. Voor de uitvoering van dit amendement is een bedrag van € 20.000,- per jaar vrijgemaakt. In deze brief schetsen wij u de stand van zaken.

Voor de uitwerking van het amendement hebben wij vier scenario’s opgesteld. Deze volgen hieronder met de voor- en nadelen. Daarna schetsen we de voorgestelde koers en het vervolg.

Vooraf
Op dit moment behandelt Juridische Zaken jaarlijks gemiddeld 1396 zaken[1], waarvan 1047 zaken in de formele procedure. Van deze zaken bevindt 57% zich op het sociaal domein en 43% op het fysieke domein.
In de organisatie is al op meerdere manieren ervaring opgedaan in het werken met een externe bezwaarcommissie. Zo hebben we een externe commissie voor bezwaren tegen raadsbesluiten en in het verleden hadden we een externe bezwaarcommissie voor personele aangelegenheden.

Toelichting kosten
De extra kosten die het werken met een externe commissie met zich meebrengt, bestaan uit de vergoedingen voor de leden en de voorzitter van de commissie en reiskosten. Omdat reiskosten afhankelijk zijn van de woonplaats van de leden, is daar nog niets concreets over te zeggen. Deze zijn vooralsnog in de volgende berekeningen buiten beschouwing gelaten. Genoemde bedragen dienen dus in dat opzicht als indicatief te worden beschouwd.

[1] Gemiddelde over de afgelopen 4 kalenderjaren (2018 – 2021).

Werken met een externe commissie zal aanpassingen vragen van de ambtelijke organisatie. Extra kosten voor ambtelijke inzet worden door het college niet uit het vrijgemaakte budget bekostigd. Het college is van mening dat dit binnen de organisatie opgelost dient te worden om een nog groter beslag op het vrijgemaakte budget te voorkomen. Uit de hierna geschetste scenario's zal namelijk al voldoende blijken dat € 20.000,- per jaar slechts beperkte mogelijkheden biedt.

Scenario 1: uitgaan van vrijgemaakte budget
In het eerste scenario is het vrijgemaakte budget leidend en gaan we niet uit van aanvullende financiële middelen.
De externe commissie kost € 813,- per zitting[2]. Uitgaande van de € 20.000,- per jaar betekent dit dat er ruimte is voor 24 zittingen. Op een zitting kunnen gemiddeld 4 zaken behandeld worden. Dat betekent dat de externe commissie 96 zaken per jaar kan behandelen.

Dit scenario kent een voor- en nadeel. Het voordeel van dit scenario is dat geen aanvullend budget nodig is. Het nadeel is dat slechts een beperkt deel (9%) van de huidige zaken kan worden behandeld.

Scenario 2: hybride model
In het hybride model formuleren we criteria aan de hand waarvan wordt bepaald of een zaak via een ambtelijke commissie of via een externe commissie wordt behandeld. Deze werkwijze wordt door meerdere gemeenten (met een vergelijkbaar inwoneraantal als Nijmegen) toegepast. Gemeenten die strengere criteria hanteren brengen gemiddeld 15% van de zaken voor de externe commissie. Het overige deel wordt met een ambtelijke commissie behandeld. Gemeenten die ruimere criteria hanteren brengen gemiddeld 35% van de zaken voor een externe commissie en behandelen het overige ambtelijk.

Toegepast op de Nijmeegse situatie zou dat leiden tot een bandbreedte aan kosten van € 32.000,- (157 zaken * kosten van één zaak) en € 75.000,- (366 zaken * kosten van één zaak). Dit overstijgt het vrijgemaakte budget met € 12.000,- respectievelijk € 55.000,-.

Ook dit scenario kent voor- en nadelen. Het voordeel van dit scenario is dat er meer zaken behandeld kunnen worden door een externe commissie en dat deze zaken via vooraf opgestelde criteria geselecteerd worden. Het nadeel van dit scenario is dat aanvullend budget nodig is en dat nog steeds maar een beperkt percentage van de bezwaarzaken door de externe commissie behandeld kan worden.

Scenario 3: één domein
In dit scenario kiezen we ervoor om de externe commissie in te voeren voor het sociale of fysieke domein. Uitgaande van het huidige aantal zaken betekent dit:
Voor het sociaal domein: € 122.000,- (57% * 1047 * kosten van één zaak).
Voor het fysieke domein: € 92.000,- (43% * 1047 * kosten van één zaak).

[2] Zie bijlage voor een toelichting op dit bedrag.

Ook dit scenario kent een voor- en nadeel. Het voordeel van dit scenario is dat gekozen kan worden voor een gespecialiseerde commissie op één domein. Het nadeel van dit scenario is dat fors aanvullend budget nodig is.

Scenario 4: alle bezwaarzaken via externe bezwaarcommissie
Als de externe bezwaarcommissie alle bezwaarzaken moet gaan behandelen, leidt dit tot € 213.000,- aan kosten (100% * kosten van één zaak).

Voorgestelde koers
Het college opteert voor scenario 2: het vrijgemaakte budget is weliswaar uitgangspunt, maar door middel van criteria moet worden vastgesteld welke zaken door de externe commissie worden behandeld en welke zaken door de eigen organisatie. Het budget leidt er toe dat we, in de bandbreedte die genoemd is bij scenario 2, richting de 15% van de bezwaarschriften naar de externe commissie willen.

Scenario's 3 en 4 zijn voor de volledigheid opgenomen om aan te geven welke varianten in het land voorkomen. Zij leiden echter tot een substantiële overschrijding van het vrijgemaakte budget en zijn daarom onwenselijk.

Vervolg
Het instellen van een externe commissie en het bepalen van alle procedurevoorschriften vindt plaats in een verordening. Deze verordening zal ook de criteria bevatten die bepalen welke zaken worden behandeld door een interne (ambtelijke) bezwaarcommissie en welke zaken door een externe bezwaarcommissie.
Enkele voorbeelden van criteria die andere gemeenten hanteren voor zaken die naar de externe bezwaarcommissie gaan, zijn bijvoorbeeld:

- als meerdere bezwaarmakers betrokken zijn;
- bij nieuwe rechtsgebieden en/of het eerste jaar na een belangrijke wetswijziging waarin de rechtsvinding nog moet plaatsvinden;
- als het een complexe zaak betreft met een uitgebreide voorgeschiedenis, waardoor extern perspectief welkom is;
- als het een fraudezaak betreft waarmee meer dan € 50.000,- gemoeid is;
- als er andere bijzonderheden zijn, zoals verstoorde onderlinge verhoudingen.

Verder willen we de eerste periode van de externe bezwaarcommissie benutten om een scherper zicht te krijgen op de samenhangende kosten en wat het al met al vraagt in de werkprocessen. Na een jaar willen we de ervaringen tegen het licht houden. Op dat moment zullen we ook bezien of verdere uitbreiding van het aantal zaken mogelijk dan wel wenselijk is en wat daarvoor nodig is.
Het college zal de verordening aan uw raad ter besluitvorming voorleggen als deze gereed is.

Financiën

Het tweede scenario leidt ook al tot een overschrijding van het vrijgemaakte budget. Daar komen we bij de voortgangsmonitor 2023 op terug.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout	H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	burgemeester

BIJLAGE 1: kosten toelichting

Hoogte vergoeding
Voor de hoogte van de vergoeding van de bezwaarcommissie sluiten we aan bij de al bestaande Commissie voor de bezwaarschriften voor raadsbesluiten. De vergoeding voor de voorzitter is momenteel € 295,- per zitting en voor leden € 259,- per zitting. Dit is exclusief reiskosten. Per zitting worden gemiddeld vier zaken behandeld. Reiskosten drukken uiteraard ook nog op het budget, maar worden hier vooralsnog buiten beschouwing gelaten. Die zijn afhankelijk van de reisafstand van de leden en de voorzitter en nu vooralsnog onduidelijk. In zoverre moeten de geraamde kosten dus als indicatief worden beschouwd.

Bovengenoemde bedragen leiden tot € 813,- aan kosten per zitting en omgerekend € 203,- per zaak.

BIJLAGE 2: amendement “De commissie bezwaarschriften: onafhankelijk en openbaar”.